

การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมในประเทศไทย เพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมยุคใหม่

ผศ.ดร.จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย

1. ความนำ

การพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมยุคใหม่ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์สนับสนุนด้านข้อมูล พื้นฐานที่ถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้ เพื่อช่วยให้การตัดสินใจกำหนดนโยบาย การจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ ให้แก่กลไกการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งระบบสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อการป้องกัน ควบคุม แก้ไขปัญหาอาชญากรรม

และการบริหารงานยุติธรรมเชิงรุกระบบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรม ที่ทันสมัย จัดเก็บด้วยกรรมวิธีทางสถิติที่ถูกต้องโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ และมีความต่อเนื่องเป็นระบบ ซึ่งลักษณะของข้อมูลสถิติอาชญากรรมที่ดีจะเป็นปัจจัยบ่งชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรม กับเหยื่ออาชญากรรม เวลา และสถานที่ ทำให้เข้าใจอาชญากรรมแต่ละประเภทได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถเปรียบเทียบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน ในแต่ละช่วงเวลาและบริบทสังคมวัฒนธรรมได้ ทั้งนี้เนื่องจากสถิติ อาชญากรรม หมายถึงรูปแบบของข้อมูลจากตัวผู้กระทำผิดและการกระทำผิดซึ่งแสดงออกในรูปของจำนวนตัวเลข ที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น ตำรวจอัยการ ศาล ราชทัณฑ์ กรมประพฤติ ฯลฯ โดยมีการนำข้อมูลมาแจกแจง จัดระเบียบ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และมีการพิมพ์หรือเผยแพร่เป็นประจำทุกปี

สำหรับประเทศไทยมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในลักษณะแยกส่วน โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่างคนต่างเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่ผ่านเข้าออกชั้นตอนกระบวนการงาน ส่วนของตนเอง ได้แก่ สถิติอาชญากรรมของตำรวจ สถิติคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น สถิติผู้ต้องขังที่ราชทัณฑ์ดูแล และสถิติคดีที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้กระทำผิดผ่านเข้าสู่กระบวนการงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมแต่ละหน่วย โดยจัดทำเป็นรายงานประจำปี ซึ่งยังขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และยังขาดการบริหารจัดการข้อมูลเชิงระบบเพื่อรับมือกับอาชญากรรมในปัจจุบันและอนาคต

¹ ศบ. (จิตวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศส.บ.(อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล, ปร.ด. (สหวิทยาการ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ภาพรวมของระบบการจัดเก็บข้อมูลและสถิติอาชญากรรม

การจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมจากแหล่งต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ มี 4 ระบบด้วยกัน (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2550) คือ

2.1 การจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (Criminal Justice Database System) โดยทั่วไปพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด เหตุอาชญากรรม วนเวลาและสถานที่เกิดเหตุ พฤติการณ์แห่งคดี ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่มีความน่าเชื่อถือและใกล้เคียงกับความเป็นจริงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด ถ้าพนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือและมีการพัฒนาระบบข้อมูลให้ทันสมัย สะดวกต่อการใช้งานและประมวลผลข้อมูล นอกจากการเก็บข้อมูลในชั้นพนักงานสอบสวนแล้วหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่างก็มีการจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรมเฉพาะคดีที่เข้าสู่กระบวนการซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตนเองอีกฐานหนึ่ง

สำหรับประเทศไทย นอกจากจะมีการจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรมโดยพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมยังมีการจัดเก็บฐานข้อมูลในลักษณะนี้เฉพาะในส่วนของคดีความที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ ทั้งนี้ต่างหน่วยงานต่างบันทึกข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลส่วนของตน ทั้ง ๆ ที่เป็นคดีเดียวกันหรือผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน ยังไม่มีการบูรณาการฐานข้อมูลเบื้องต้นทั้งระบบร่วมกัน โดยเริ่มตั้งแต่ผู้กระทำความผิดคนหนึ่งเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผ่านกระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งพ้นออกไปจากกระบวนการ รวมทั้งอาจกระทำความผิดซ้ำกลับเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมอีกครั้ง อย่างไรก็ตามข้อมูลอาชญากรรม เหล่านี้มีจุดเชื่อมโยงอยู่ที่สำนักงานศาลยุติธรรมในฐานะที่เป็นหน่วยที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาทางคดีอย่างหนึ่งอย่างใด อันนำไปสู่การจัดเก็บฐาน ข้อมูลอาชญากรรมระบบอื่นๆ ที่ตามมาภายหลังมีคำพิพากษา

2.2 การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ (Uniform Crime Report or Official Report) เป็นแหล่งข้อมูลอาชญากรรมแห่งชาติของแต่ละประเทศที่นานาประเทศต่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประมวล ผลและเผยแพร่โดยหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งส่วนใหญ่รายงานในรูปสถิติคดี จึงรู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า การรายงานสถิติคดีอาชญากรรม

ปัจจุบัน ประเทศสหรัฐอเมริกามอบหมายให้หน่วยรายงานข้อมูลอาชญากรรมของทางราชการ (Uniform Crime Report หรือ UCR) ในหน่วยงานตำรวจสอบสวนกลาง (Federal Bureau Investigation หรือ FBI) เป็นผู้ทำหน้าที่นี้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการไปที่หน่วยรายงานข้อมูลอาชญากรรมของทางราชการ (UCR) โดยสมัครใจ อย่างไรก็ตามฐานข้อมูลดังกล่าวครอบคลุม ประชากรอเมริกันถึงประมาณร้อยละ 98 ซึ่งสหรัฐอเมริกาเรียกการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ

นี้ว่า "ดัชนีอาชญากรรม" (Crime Index) การรายงานได้แบ่งกลุ่มความผิดออกเป็น 2 กลุ่มคดี คือ ความผิดอาชญากรรมรุนแรง (Violent Crime) และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property Crime) รวม 8 ประเภทความผิด

การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการของประเทศไทยและเวลล์มีหน่วยงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการผ่านทางกระทรวงมหาดไทย โดยแบ่งกลุ่มความผิดออกเป็น 2 กลุ่มคดี คือ ความผิดอาชญากรรมรุนแรงและความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน รวม 9 ประเภทความผิด

การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการของประเทศแคนาดามีหน่วยงานสถิติข้อมูลการยุติธรรม (Canadian Centre for Justice Statistics หรือ CCJS) รับผิดชอบโดยเก็บข้อมูลจากรายงานตำรวจชุมชนเป็นหลักโดยรายงานผ่าน UCR Survey และแบ่งกลุ่มฐานความผิดออกเป็น 3 กลุ่มคดี คือ ความผิดอาชญากรรมรุนแรงความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและความผิดอื่นๆ รวม 22 ประเภทความผิด

การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการของประเทศออสเตรเลียมีสำนักงานสถิติ (Australian Bureau of Statistics หรือ ABS) เป็นผู้รายงานโดยใช้ข้อมูลจากการเก็บและรายงานของตำรวจ และแบ่งกลุ่มฐานความผิดออกเป็น 6 กลุ่มคดี ตามประเภทอาชญากรรม ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดทางเพศ การลักพาตัว การล่อลวง เจตนากระทำความผิดกฎหมายและการโจรกรรมยานยนต์

สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบภารกิจการบริหารข้อมูลและรายงานอาชญากรรมทั้งระบบที่บูรณาการเป็นหนึ่งเดียว ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการในประเทศไทยดำเนินการโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่รู้จักกันในนาม "สถิติอาชญากรรมของทางราชการ" ในทางปฏิบัติ แหล่งที่มาของสถิติอาชญากรรมทั้งการเก็บรวบรวม การประมวลผล และการรายงานเผยแพร่เป็นหน้าที่โดยตรงของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมซึ่งรับผิดชอบเฉพาะสถิติคดีที่เข้าสู่หน่วยงานของตนตามกฎหมายเท่านั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเป็นผู้รายงานสถิติอาชญากรรมของตำรวจเกี่ยวกับจำนวนความถี่ของการเกิดอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ที่ตำรวจทราบหรือได้รับรายงานรวมทั้งผลการจับกุมผู้กระทำความผิด โดยแบ่งกลุ่มคดีออกเป็น 5 กลุ่มคดี ได้แก่ คดีอาชญากรรมรุนแรงและสะท้อนขวัญคดีชีวิตร่างกายและเพศคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน คดีที่น่าสนใจและคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รวม 17 ประเภท ความผิด

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าข้อมูลที่ได้รับจากการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการหรือการรายงานสถิติอาชญากรรมมีข้อจำกัด คือ แต่ละประเทศจะมีการหยิบตัวเลขสถิติคดีบางประเภทที่น่าสนใจขึ้นมารายงานอย่างเป็นทางการเท่านั้น เนื่องจากการรายงานทั้งระบบจะมีความละเอียดและซับซ้อนมาก

2.3 การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Victimization Survey หรือ NCVS) มีจุดประสงค์เพื่อทราบถึงอาชญากรรมที่ไม่ได้ถูกรายงานหรือถูกบันทึกไว้โดยหน่วยงานราชการ ที่บังคับใช้กฎหมายในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่บางส่วนก็พบอาชญากรรมที่ได้รายงานต่อตำรวจแล้ว จึงทำให้มีข้อมูลที่ทับซ้อนกันบ้าง

นอกจากนี้ยังเป็นการสำรวจพฤติกรรมการเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอันจะช่วยลด "อาชญากรรมที่ไม่ได้รับรายงาน" (dark figure of crime) ซึ่งเป็นการกำกวมซ่อนของการเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมอย่างเป็นทางการอีกทางหนึ่ง

การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาเดิมเป็นโครงการที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับสำนักสำมะโนประชากร ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานสถิติยุติธรรม (Bureau of Justice Statistics หรือ BJS) ขอบเขตการสำรวจใช้แบบสอบถามทำการสัมภาษณ์ เฉพาะประเภทคดีไม่ร้ายแรง โดยตัดคดีอุกฉกรรจ์ที่ถูกรายงานอย่างเป็นทางการและอาชญากรรมต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี ออกไป การสำรวจใช้กลุ่มตัวอย่างครัวเรือนและบุคคลที่มีอายุ 12 ปี ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างครัวเรือนจะถูกเก็บเพื่อสัมภาษณ์เป็นเวลา 3 ปี ส่วนกลุ่มบุคคลจะหมุนเวียนกันไป ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 6 เดือน และทำการคำนวณหาอัตราเหยื่ออาชญากรรมโดยใช้สัดส่วนประชากร 1,000 คน หากเป็นอาชญากรรมต่อทรัพย์สินคำนวณจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นต่อสัดส่วนครัวเรือน 100,000 ครัวเรือน

การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมของประเทศอังกฤษและเวลส์ดำเนินการโดย Social Survey Division และ National Centre for Social Research กระทรวงมหาดไทย ทำการสำรวจทุก 2 ปี ขอบเขตการสำรวจใช้แบบสอบถามทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมกลุ่มความผิดต่อทรัพย์สินและความผิดต่อส่วนตัวที่ประสบมาในช่วง 12 เดือนย้อนหลังนับจากวันที่ถูกสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลทั้งแบบครัวเรือนและจากบุคคลในครัวเรือนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป

ประเทศแคนาดามีการเก็บข้อมูลในลักษณะฐานข้อมูลเสริมการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ (Incident-based UCR Survey) ซึ่งมีลักษณะลงลึกถึงการกระทำความผิด ผู้ต้องหา และเหยื่ออาชญากรรม นำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกัน รวมทั้งทำการสำรวจข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับการฆาตกรรมแยกต่างหากอีกฐานหนึ่งด้วย

2.4 การสำรวจการกระทำผิดด้วยการรายงานตนเอง (Self-reported Crime Survey) เป็นการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายอาญาโดยผู้กระทำผิดเป็นผู้รายงานอันเป็นการยอมรับพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง โดยใช้แบบสอบถามแบบไม่ลงชื่อ กลุ่มตัวอย่างมีทั้งประชาชนทั่วไปต่างประเทศ วัย สถานที่ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักโทษ จากนั้นนำมาไปเปรียบเทียบกับบันทึกของตำรวจเพื่อให้ทราบถึงฐานข้อมูลส่วนที่ไม่ได้รายงานต่อไป ตัวอย่างการสำรวจที่น่าสนใจ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลเยาวชนแห่งชาติ (The National Youth Survey หรือ NYS) ทำให้ทราบข้อเท็จจริงบางลักษณะแตกต่างไปจากรายงานของทางราชการ เช่น พฤติกรรมการเสพยา ซึ่งยากที่จะถูกตำรวจจับกุมได้ขณะเสพ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วิธีการสำรวจแบบนี้มีข้อจำกัดในเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูล จำเป็นต้องออกแบบสอบถามให้มีการตรวจระดับการโกหก (lie scales) และตรวจสอบความเที่ยงตรงภายในประกอบกัน

3. จุดเปลี่ยนแห่งระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรมไทย

ข้อมูลจากสำนักงานกิจการยุติธรรม (2550) อธิบายให้เห็นว่า ประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและสถิติอาชญากรรมในทุกด้านของทุกหน่วยงาน ให้มีลักษณะบูรณาการเชื่อมโยง และสามารถใช้ประโยชน์ได้สูงที่สุดร่วมกันในการบริหารงานยุติธรรมอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยระบบที่กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาในขณะนี้คือ "การพัฒนากิจการจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ" (crime rate) หรือที่นานาประเทศเรียกว่า การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ (Uniform Crime Report or Official Report) ซึ่งส่วนใหญ่รายงานในรูปสถิติคดีจึงรู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่าการรายงานสถิติคดีอาชญากรรม และ"การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน" หรือโดยทั่วไปรู้จักกันในนามของ "การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม" (National Crime Victimization Survey) อีกระบบหนึ่ง

อัตราอาชญากรรม (crime rate) คือ ตัวเลขที่ใช้ในการวัดจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ต่อจำนวนประชากร โดยใช้หลักการคำนวณตัวเลขอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับสัดส่วนของประชากรอัตราอาชญากรรม ถือเป็นข้อมูลในการช่วยรัฐประเมินผล ติดตามสถานการณ์แวดล้อม พยากรณ์ทิศทางความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชากร รวมทั้งตรวจสอบและประเมินการใช้จ่ายในการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งจำเป็นต้องมีตัวชี้วัด ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อนำผลไปใช้การวางแผนงานยุติธรรมในอนาคตต่อไป (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2548) ส่วนการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรม ทั้งที่มีการรายงานและไม่มีกรรายงานต่อเจ้าหน้าที่ในช่วงเวลาหนึ่งๆ นำมาทำการประมวลวิเคราะห์และเผยแพร่อย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

อัตราอาชญากรรมแห่งชาติมีความสำคัญยิ่งต่อระบบการบริหารงานยุติธรรมในฐานะระบบข้อมูลของทางราชการ
ด้านสิทธิเสรีภาพและความมั่นคงปลอดภัย โดยเหตุที่ปัจจุบันเป็นห้วงเวลาที่ประเทศกำลังพัฒนาระบบฐานข้อมูล
และสถิติอาชญากรรมเพื่อรองรับระบอบยุติธรรมแห่งอนาคตบนเส้นทางแห่งการปฏิรูประบอบยุติธรรมไทย

การวัดอาชญากรรมในปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าอดีตที่ผ่านมาและมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปหลากหลายว่าควรจะวัดอย่างไร จะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง และขณะเดียวกันก็เก็บข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการจากแหล่งข้อมูลทางการได้อย่างไร ซึ่งมักจะพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อยู่เสมอเมื่อนำมาสอบทานและ ปูรณาการ เข้าด้วยกัน เพื่อที่จะบ่งบอกออกมาให้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด ว่าที่จริงแล้วมีอัตราอาชญากรรม เกิดขึ้นเท่าไร ในห้วงเวลาหนึ่งๆ ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมขณะนั้น ๆ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชญากรรมเป็นอย่างไร ใครประกอบ อาชญากรรม และใครตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ฯลฯ เพราะข้อมูลมักแตกต่างกันไปตามวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาระบบฐานข้อมูลและสถิติอาชญากรรมมีการจัดเก็บประมวลผลและเผยแพร่โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหลัก ซึ่งได้ดำเนินการจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรม โดยพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี และมีการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการในรูปของสถิติอาชญากรรมของทางราชการ ตามข้อ 1 - 2 แต่ยังไม่เคยมีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติ รวมทั้งสำรวจการกระทำผิดด้วยการรายงานตนเอง ตามข้อ 3 - 4 มาก่อน ซึ่งในห้วงระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมา ประเทศไทย โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม เริ่มสนใจทำการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมและดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2547 สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยเรื่องการจัดทำอัตราอาชญากรรมเป็นครั้งแรกแก่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย รองศาสตราจารย์สุดสงวน สุธีสร และคณะ เพื่อทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลยุติธรรมทางอาญาของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม"

ในปี พ.ศ. 2548 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ทำการศึกษาวิจัยโครงการพัฒนาระบบการป้องกันและระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรม เรื่อง "การจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ (Crime Rate)" อย่างจริงจัง และในปีเดียวกันมีการจัดทำยุติธรรมโพล ครั้งที่ 1 เรื่อง "การจัดทำอัตราอาชญากรรม แห่งชาติ (Crime Rate)" ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกทางหนึ่ง

ในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ริเริ่มดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมจากผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยตรงครั้งแรกของประเทศไทย (National Crime Victimization Survey) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ คติการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย เป็นที่ปรึกษาโครงการ

ในปี พ.ศ. 2550 สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ.2549 เป็นโครงการนำร่องการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมจากผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยตรงครั้งแรกในส่วนภูมิภาคของประเทศไทยโดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ คติการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย เป็นที่ปรึกษาโครงการ

ในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ขยายผลการดำเนินงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ปี 2551 ทั่วประเทศเป็นครั้งแรก โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ คติการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย เป็นที่ปรึกษาโครงการระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

อาจกล่าวได้ว่า ผลการดำเนินการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะโครงการนำร่อง และโครงการสำรวจทั่วประเทศนั้น เป็นเพียงจุดเริ่มต้นแห่งการพัฒนาาระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรมของประเทศไทย ซึ่งยังมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูล และกลไกต่างๆ อีกมาก ทั้งเป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานกิจการยุติธรรมที่จะต้องดำเนินการเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป

4. วิธีการและผลการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมของไทย

การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมของไทย (National Crime Victimization Survey) เริ่มต้นโครงการนำร่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันมีการพัฒนาถึงจุดที่กำลังดำเนินการเก็บข้อมูลทั่วประเทศ คือ โครงการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ปี 2551 โดยเก็บข้อมูลจากทั้งครัวเรือนและบุคคลในครัวเรือน ที่ประสบเหตุอายุ 15 ปี ขึ้นไป เช่นเดียวกับประเทศแคนาดา

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่ประยุกต์จากแบบสอบถาม National Crime Victimization Survey (NCVS – 1 Basic Screen Questionnaire) และ Crime Incident Report: National Crime Victimization Survey (NCVS–2 Incident Report) ของ U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. Census Bureau Acting as Collecting Agent for the Bureau of Justice Statistics, U.S. Department of Justice (2006) ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยข้อคำถาม 12 ตอน ซึ่งได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามภาษาไทยแล้ว

รายละเอียดโดยสังเขปของโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา มีดังต่อไปนี้

4.1 การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 (สำรวจภายใต้ โครงการนำร่อง ปี พ.ศ. 2549)

มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้น จากภาคประชาชนในพื้นที่นำร่อง ทั้งที่มีการรายงาน และไม่ได้อำนาจต่อเจ้าหน้าที่ รวมถึง รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เพื่อรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนและจัดทำรายงาน การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมเผยแพร่แก่หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมและสาธารณชน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอธิบายปรากฏการณ์การเกิดอาชญากรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้ได้รูปแบบแนวทางการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนจากพื้นที่นำร่อง ที่อาจนำไปพัฒนาและนำไปขยายผลในระดับประเทศต่อไป ซึ่งข้อมูลที่ใช้การสำรวจเป็นอาชญากรรมพื้นฐาน 4 ประเภท ได้แก่ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมทางเพศ และ อาชญากรรมเกี่ยวกับการแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลทางการเงินหรือแอบอ้างใช้เอกสารที่เกิดขึ้น ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในรอบปีพ.ศ. 2548 (1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2548)

ขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสำรวจ สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้การสำรวจด้วยตัวอย่างแบบ two-stage sampling โดยมีชุมชุมอาคารในกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง และครัวเรือนเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง

การเลือกตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง: ได้ทำการเลือกชุมชุมอาคารตัวอย่างจำนวน 450 ชุมชุมอาคาร จากชุมชุมอาคารทั้งสิ้นในกรุงเทพมหานครจำนวน 16,717 ชุมชุมอาคาร โดยให้ความน่าจะเป็นที่แต่ละชุมชุมอาคารจะถูกเลือกเป็นปฏิภาคกับจำนวนครัวเรือนในชุมชุมอาคารนั้นๆ

การเลือกตัวอย่างขั้นที่สอง: ได้ทำการเลือกครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่างจำนวน 80 ครัวเรือนจากครัวเรือนทั้งสิ้นในแต่ละชุมชุมอาคารตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ ได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นประมาณ 36,000 ครัวเรือน ในแต่ละครัวเรือนตัวอย่างให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ประสบเหตุอาชญากรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดำเนินการวางแผนร่วมกันระหว่างสำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ และคณาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติวิจัยพื้นฐานด้วยโปรแกรม SPSS for Window เสนอผลการสำรวจในรูปของร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความเหมาะสม และเขียนรายงาน ตามหลักวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

ผลการสำรวจ พบสาระสำคัญ ดังนี้

ภาพรวม ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมร้อยละ 1.3 ของจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2548 ครัวเรือนซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีจำนวนสมาชิกไม่เกิน 4 คน มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน 20,000 บาท และต่ำกว่าพักอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยประเภทบ้านในสภาพชุมชนแออัดแบบเขตที่อยู่อาศัย

(1) ลักษณะอาชญากรรมในรอบปี พ.ศ. 2548 ชาวกรุงเทพมหานครจำนวน 1,531 ราย ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรวมทั้งหมด 1,986 ครั้ง และตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินมากที่สุด ร้อยละ 84.8 ส่วนใหญ่ประสบเหตุอาชญากรรมครั้งแรก แต่ก็มีผู้เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมซ้ำสูงถึง 4 ครั้งขึ้นไป มีการเกิดอาชญากรรมต่อเนื่องโดยมีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนั้นซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง เพียงร้อยละ 15.2 ในจำนวนนี้มีผู้กระทำความผิดคนเดียวกันในเหตุการณ์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น ร้อยละ 21.1 อาชญากรรมมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันหรือมีรายละเอียดพฤติกรรม เหมือนกันอย่างเห็นได้ชัดในเหตุการณ์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น ร้อยละ 75.0

(2) เหยื่ออาชญากรรม ลักษณะสำคัญของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินในเขตกรุงเทพมหานครในรอบปี พ.ศ. 2548 คือ ผู้หญิงที่สมรสแล้ว อายุประมาณ 41 ปี เรียนจบระดับประถมศึกษาอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีฐานะค่อนข้างยากจน พักอาศัยอยู่ในบ้านในเขตที่อยู่อาศัยที่ไม่มีความเป็นส่วนตัวสามารถเข้าออกได้สะดวกเพราะไม่มีรั้วกัน

(3) ผู้กระทำความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิดที่ร่วมกันก่อเหตุมีทั้งคนเดียวและมากกว่าหนึ่งคน ซึ่งเหยื่ออาชญากรรมเกินกว่าครึ่งหนึ่งระบุว่าไม่เคยรู้จักผู้กระทำความผิดมาก่อนหรือรู้จักเพียงผิวเผินเท่านั้น และสามารถจดจำผู้กระทำความผิดที่กระทำคนเดียวได้หากพบเห็นอีกครั้ง ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 18 – 25 ปี ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอันธพาลหรือแก๊งกวนเมืองขณะกระทำความผิดมีอาการมีนมาจากฤทธิ์ของสารเสพติด หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะก่อเหตุเพียงร้อยละ 16.7

(4) เวลาและสถานที่เกิดเหตุทั้งเวลาวิกฤตที่เกิดเหตุอาชญากรรมทุกประเภท คือเวลาระหว่าง 24.01 – 06.00 น. สถานที่เกิดเหตุคือบริเวณที่พักอาศัยของเหยื่ออาชญากรรมในพื้นที่ส่วนตัวภายในบ้านพักอาศัยหรือบริเวณ ภายในรั้วบ้าน มากกว่าเกิดเหตุที่สาธารณะและสถานที่อื่น ๆ เช่น บริเวณเปิดโล่งอื่น ๆ ถนนหรือในพาหนะบริการ สาธารณะ และบริเวณสถานที่สาธารณะ

(5) พฤติการณ์แห่งคดี อาชญากรรมต่อทรัพย์สินที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการถูกขโมยทรัพย์สินที่สามารถนำติดตัวไปได้ ตลอดจนเสื้อผ้า เครื่องประดับ และเครื่องใช้ภายในบ้าน รองลงมาถูกบุกรุกในดักบ้านหรือเขต ที่พักอาศัย ถูกขโมยยานพาหนะหรือสิ่งของที่อยู่ในยานพาหนะ และถูกทำให้ทรัพย์สินเสียหาย คือยานพาหนะรวมทั้งชิ้น ส่วนของยานพาหนะ และหน้าต่าง ประตูบาน และกระจก

อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย ที่พบมากที่สุดคือเหยื่ออาชญากรรมถูกทำร้ายร่างกาย โดยวิธีการจู่ด กระทบกรัก ตบตี ต่อยและได้รับบาดเจ็บ เหตุที่เกิดขึ้นผู้กระทำความผิดมีทั้งที่ใช้และไม่ใช้อาวุธอย่างละเท่า ๆ กัน อาวุธที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นของไม่มีคม เช่น ไม้ แป้นน้ำ ฯลฯ

อาชญากรรมทางเพศ ที่ได้รับรายงานคือการถูกคุกคามทางร่างกายหรือพยายามที่จะกระทำอนาจาร รวมทั้งถูกกระทำอนาจารหรือล่วงเกินทางเพศ โดยการกระทำทั้งหมดนี้ไม่มีการใช้อาวุธแต่อย่างใดอาชญากรรม การถูกแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลทางการเงินหรือแอบอ้างใช้เอกสารที่เกิดขึ้นคือเอกสารสำคัญถูกปลอมแปลงหรือแอบอ้าง เช่น บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน ถูกใช้ข้อมูลส่วนตัวหรือเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อขอทำบัตรเครดิตหรือทำธุรกรรม ถูกใช้บัตรเครดิตโดยไม่ได้รับอนุญาตและใช้ซื้อแอบอ้างไปปรับเงินลูกหนี้แทน

ความรุนแรงและการโต้ตอบ เมื่อประสบเหตุอาชญากรรม เหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ร้องขอความช่วยเหลือหรือร้องเรียกให้คนสนใจ ช่วยตัวเองด้วยการดิ้นรนขัดขืน หรือพยายามทำให้ผู้กระทำความผิดตกใจกลัวผลที่เกิดตามมาคือผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่หลบหนีไปได้ หรือตกใจและหนีไปขณะที่เหยื่ออาชญากรรมส่วนหนึ่ง สามารถปกป้องทรัพย์สินไว้ได้

(6) ความเสียหายและผลกระทบจากอาชญากรรมเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ไม่ได้รับบาดเจ็บ จากอาชญากรรม ส่วนที่ได้รับบาดเจ็บ คือมีรอยฟกช้ำ บวม รอยถลอกบนผิวหนัง เล็บฉีกหัก ฟันบิ่นหรือฟันหัก ฯลฯ ต้องเข้ารับการรักษายาบาลแบบผู้ป่วยนอก ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ต้องใช้จ่ายในการรักษายาบาล อาการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นเฉลี่ยเป็นเงิน 3,070 บาท สำหรับอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 1,628 บาท และอาชญากรรม

ต่อชีวิตและร่างกาย เฉลี่ย 4,032 บาท ตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่ต้องหยุดงาน หรือสูญเสียเวลา ทำงานจากอาการบาดเจ็บ ขณะที่เหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับบาดเจ็บและจำเป็นต้องหยุดงาน ขาดรายได้เฉลี่ย 6,531 บาท กรณีอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 15,000 บาท และกรณีอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายเฉลี่ย 5,321 บาทบางส่วน ต้องหยุดงาน หรือสูญเสียเวลาจากการติดต่อดำเนินคดีหรือจัดการธุระอื่นๆ โดยผู้ที่ติดต่อส่วนใหญ่ คือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจใช้เวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 วัน ทำให้ขาดรายได้ คิดเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 500 บาท อาชญากรรมทำให้สมาชิกในครัวเรือนจำเป็นต้องหยุดงานจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากผู้ประสบเหตุ โดยหยุดงานไม่เกิน 3 วัน และอาชญากรรมทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีมูลค่า 1,001- 5,000 บาท การสูญเสียทรัพย์สินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉลี่ยเป็นเงิน 15,845 บาท กรณีอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 15,823 บาท และกรณีอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายเฉลี่ย 4,188 บาท และกรณีการแอบอ้างใช้ข้อมูลฯ เฉลี่ย 39,521 บาท

(7) การรายงานเหตุอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 63.3 ของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ไม่ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่ มีเพียงร้อยละ 35.6 เท่านั้นที่รายงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้รับทราบเรื่องอาชญากรรมการแอบอ้างใช้ข้อมูลฯ และอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายมากกว่าอาชญากรรมทางเพศและอาชญากรรมต่อทรัพย์สิน เหตุผลสำคัญที่เจ้าหน้าที่ไม่ทราบเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่สามารถทำอะไรได้ เห็นว่าเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญถึงกับต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ คิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่ช่วยเหลือ และได้จัดการกับเหตุที่เกิดขึ้นโดยวิธีการอื่น อาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกือบทั้งหมดเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเรื่องโดยเหยื่ออาชญากรรมเป็นผู้รายงานหรือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ โดยเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่เดินทางไปแจ้งความเอง โทรศัพท์แจ้ง ทำทั้งสองวิธี และมีเพียงส่วนน้อยที่สายตรวจผ่านมาขณะเกิดเหตุ

(8) เจ้าหน้าที่ตำรวจกับการตอบสนองต่ออาชญากรรมที่ได้รับแจ้ง ภายหลังจากที่แจ้งเหตุหรือรายงานอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มาเพราะไม่มีความจำเป็นต้องมาดูสถานที่เกิดเหตุ ไม่มาเนื่องจากเหตุผลอื่น เช่น เป็นคดีเล็กๆ หลังจากที่ได้รับแจ้งเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เวลาประมาณ 30 นาที เดินทางมายังสถานที่เกิดเหตุ

เหตุผลสำคัญที่เหยื่ออาชญากรรมรายงานอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากประสงค์จะให้มีการจับกุมผู้กระทำความผิด แจ้งเพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ แจ้งเพื่อให้เจ้าหน้าที่รับทราบ และแจ้งเพราะเหตุผลอื่นๆ เช่น เพื่อเป็นหลักฐานทำเอกสารใหม่ เพื่อแสดงเจตนาว่าตนไม่ได้เป็นคนก่อเหตุ และเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับบริษัทประกัน เป็นต้น เมื่อมาถึงที่เกิดเหตุส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ลงบันทึกรับแจ้งเหตุเบื้องต้น สอบปากคำผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ คั่นบริเวณที่เกิดเหตุเก็บหลักฐานในที่เกิดเหตุ รับปากว่าจะช่วยดูแลสอดส่องละแวกที่เกิดเหตุมากขึ้น รับปากว่าจะช่วยสืบสวนหาผู้กระทำความผิดต่อไปจับกุมผู้กระทำความผิดและดำเนินการอื่นๆ เช่น ไล่ไล่เกลี้ยทั้ง 2 ฝ่าย ให้ยอมความกันมาติดตู้แดงหน้าบ้านเตือนให้ดูแลทรัพย์สินอย่างรอบคอบ

การติดตามคดีที่เกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจหลังเกิดเหตุจนถึงปัจจุบัน หลังจากเกิดเหตุพบว่าส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ทำอะไร มีเพียงบางส่วนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจติดต่อกลับมาที่เหยื่ออาชญากรรม หรือสมาชิกในครัวเรือน ขณะที่บางส่วนระบุว่าเจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดหรือ ผู้ต้องสงสัยพยายามสืบสวนเหตุที่เกิดขึ้น กำลังสอบสวนพยานและผู้ต้องสงสัย และดำเนินการอื่นๆ เช่น เข้ามาตรวจบริเวณที่เกิดเหตุมากขึ้น พยายามไกล่เกลี่ย ดัดป้ายประกาศให้ระวังบุคคลลักษณะเช่นนี้ เป็นต้นจนถึงปัจจุบันที่มีการสัมภาษณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีการยื่นฟ้องผู้กระทำผิดมากถึงร้อยละ 91.7 และมีการยื่นฟ้องเพียงร้อยละ 8.3 เท่านั้น

การติดต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นๆ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีการติดต่อกับเหยื่ออาชญากรรมอีกครั้งเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีเพียงส่วนน้อยที่มีการติดต่อกันอีกครั้งระหว่างเหยื่ออาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นฝ่ายติดต่อมาและผู้ประสบเหตุหรือสมาชิกในครัวเรือนเป็นฝ่ายติดต่อไป และส่วนใหญ่ไม่มีหน่วยงานใดๆ ติดต่อให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้เหยื่ออาชญากรรมได้ขอความช่วยเหลืออีกทางหนึ่งจากหน่วยงานเอกชนอื่นๆ เช่น สถานีโทรทัศน์ไอทีวีมูลนิธิ องค์กรอิสระ เอ็นจีโอ และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการในกระบวนการยุติธรรมอื่นๆนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ ศาลยุติธรรม และสำนักงานคุมประพฤติหรือสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางและอื่น ๆ

(9) ความต้องการของเหยื่ออาชญากรรม เหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการเกี่ยวกับเหตุหรือคดีที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมใด ๆ มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการให้ตำรวจดำเนินการเกี่ยวกับเหตุหรือคดีที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม คือให้มีสายตรวจเข้ามาตรวจบ่อยมากขึ้น ต้องการให้ลงโทษผู้กระทำผิดอย่างหนัก และโดยด่วน และต้องการให้ได้ทรัพย์สินที่ถูกขโมยกลับคืนตามลำดับ

4.2 โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2549(สำรวจ ภายใต้โครงการนำร่องในส่วนภูมิภาค ปี พ.ศ. 2550)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อมูล สถิติอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นจากภาคประชาชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งที่มีการรายงานและไม่ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่ รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยทำการสำรวจอาชญากรรม 4 ประเภท ได้แก่ อาชญากรรม ต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมทางเพศ และอาชญากรรมเกี่ยวกับการแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลทางการเงิน หรือแอบอ้างใช้เอกสาร จากนั้นทำการวิเคราะห์ปัญหา และอธิบายปรากฏการณ์การเกิดอาชญากรรมในพื้นที่นำร่อง ส่วนภูมิภาค นำไปสู่การจัดทำฐานข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนและจัดทำรายงานการสำรวจข้อมูล สถิติอาชญากรรม เผยแพร่แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและสาธารณชน และพัฒนา แบบสำรวจและแนวทาง การสำรวจ ที่เป็นมาตรฐานสามารถใช้เป็นกรอบการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสำรวจ การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน 2 แบบ เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่างแบบ stratified one - stage sampling โดยมีเขตการปกครอง คือ เขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล เป็นชั้นภูมิ (stratum) และมีชุมชุมอาคาร (ในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (นอกเขตเทศบาล) ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหน่วยตัวอย่าง ได้ทำการเลือกชุมชุมอาคารตัวอย่างจำนวน 237 ชุมชุมอาคาร จากชุมชุมอาคารทั้งสิ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 436 ชุมชุมอาคาร และเลือกหมู่บ้านตัวอย่างจำนวน 157 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านทั้งสิ้น 1,563 หมู่บ้าน รวมจำนวนชุมชุมอาคารหมู่บ้านตัวอย่างทั้งสิ้น 394 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้าน จากชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านทั้งสิ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,999 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านและได้ทำการเลือกชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่างอย่างอิสระต่อกัน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบจำนวนครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่างทั้งสิ้นที่นับจดได้ จำแนกตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล 21,942 ครัวเรือนตัวอย่าง และนอกเขตเทศบาล 21,979 ครัวเรือนตัวอย่าง ในแต่ละครัวเรือนตัวอย่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ประสบเหตุอาชญากรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา (1 มกราคม 2549 - 31 ธันวาคม 2549)

ผลการสำรวจ พบสาระสำคัญ ดังนี้

ภาพรวมของครัวเรือน ครัวเรือนในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 52.1 มีจำนวนสมาชิก 1 - 2 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนทั้งหมด คือ 13,030 บาท พักอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยประเภทบ้าน มีสภาพแวดล้อมแบบเขตที่อยู่อาศัยมากที่สุด ส่วนนอกเขตเทศบาลบ้านพักอาศัย มีสภาพแวดล้อมแบบเขตเกษตรกรรม ซึ่งหากจำแนกเป็นเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พบว่าเขตเทศบาลมีผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ร้อยละ 1.0 และนอกเขตเทศบาล มีผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ร้อยละ 0.6

(1) ลักษณะอาชญากรรม ในรอบปี พ.ศ. 2549 ประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภททรัพย์สินมากที่สุด (ร้อยละ 97.1) ส่วนใหญ่ประสบเหตุอาชญากรรมครั้งแรก แต่ก็มีผู้เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมซ้ำร้อยละ 22.2 และมีความถี่สูงถึง 4 ครั้งขึ้นไปและซ้ำสูงในประเภททรัพย์สินมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนั้นซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง (ร้อยละ 22.2) ในจำนวนนี้มีผู้กระทำความผิดคนเดียวกันในเหตุการณ์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 36.5) อาชญากรรมมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน หรือมีรายละเอียดพฤติกรรม เหมือนกันอย่างเห็นได้ชัดในเหตุการณ์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 77.6) โดยเฉพาะต่อชีวิต และร่างกาย และอาชญากรรมการแอบอ้างใช้ข้อมูลฯ ทั้งนี้ เหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่คาดคะเนว่าตนอาจจะประสบกับ อาชญากรรมอีก (ร้อยละ 72.9)

(2) เหตุอาชญากรรม ลักษณะของเหตุอาชญากรรมในจังหวัดนครราชสีมา ในรอบปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 59.1 เป็นผู้ชายที่สมรสแล้ว อายุประมาณ 47.1 ปี เรียนจบระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกรมีฐานะค่อนข้างยากจนพักอาศัยอยู่ในบ้านในเขตที่อยู่อาศัยที่ไม่มีความเป็นส่วนตัว สามารถเข้าออกได้สะดวกเพราะไม่มีรั้วกัน ส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาล บ้านที่พักอาศัยอยู่ในเขตเกษตรกรรมมากที่สุด

(3) ผู้กระทำความผิด เหตุอาชญากรรมที่ประสบพบเห็นผู้กระทำความผิดด้วยตนเองรายงานว่าผู้กระทำความผิด ส่วนใหญ่ไม่เคยก่ออาชญากรรม ต่อตนหรือสมาชิกครอบครัวมาก่อน โดยร้อยละ 50.0 มีผู้กระทำความผิดร่วมกันก่อเหตุมากกว่าหนึ่งคน ร้อยละ 54.0 ไม่เคยรู้จักผู้กระทำความผิดมาก่อน และส่วนใหญ่สามารถจดจำผู้กระทำความผิดได้หากพบเห็นอีกครั้ง ผู้กระทำความผิดที่ก่อเหตุคนเดียว ร้อยละ 80.3 เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 18 – 25 ปี ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอันธพาลหรือแก๊ง กวนเมือง มีเพียงร้อยละ 12.8 ที่กระทำความผิดขณะมีอากรมีนมาจากฤทธิ์ของสารเสพติดหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะก่อเหตุ ส่วนกรณีผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดมากกว่าหนึ่งคนถูกระบุโดยเหตุอาชญากรรม ร้อยละ 30.0 ว่ามีลักษณะเป็นสมาชิกกลุ่มอันธพาลหรือแก๊งกวนเมือง และมีอากรมีนมาจากฤทธิ์ของสารเสพติดหรือเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ขณะก่อเหตุ ร้อยละ 31.1

ในเรื่องพฤติกรรมแห่งคดี ความรุนแรงและการโต้ตอบ พบว่าเมื่อประสบเหตุอาชญากรรมเหตุอาชญากรรม ส่วนใหญ่ร้องขอความช่วยเหลือหรือร้องเรียกให้คนสนใจ ช่วยตัวเองด้วยการดิ้นรนขัดขืนหรือพยายามทำให้ผู้กระทำความผิดตกใจกลัว ขณะที่บางส่วนที่ใช้แนวทางสันติวิธีคือพยายามเกลี้ยกล่อมให้เหตุยุติลงหรืออ่อนน้อม จากการสำรวจเหตุอาชญากรรมนอกเขตเทศบาลมีการตอบโต้ในลักษณะ ที่คล้ายกันกับในเขตเทศบาล เหตุอาชญากรรมส่วนใหญ่ได้ตอบด้วยการไล่ตามจับหรือพยายามจับตัวผู้กระทำความผิด ไม่ให้หลบหนี โดยเหตุอาชญากรรมร้อยละ 58.4 ทำการตอบโต้ผู้กระทำความผิดอย่างต่อเนื่องหรือตลอดเวลา และได้รับบาดเจ็บ

(4) เวลาและสถานที่เกิดเหตุห้วงเวลาวิกฤตที่เกิดเหตุอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย และอาชญากรรมต่อทรัพย์สิน คือ เวลาระหว่าง 18.01 – 06.00 น. ส่วนอาชญากรรมประเภทการแอบอ้างใช้ข้อมูลฯ เกิดในเวลากลางวันระหว่างเวลา 06.01 – 18.00 น. มากที่สุด ในภาพรวมเหตุเกิดในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาคืออำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอปากพนังตามลำดับ กรณีในเขตเทศบาลเหตุเกิดในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมามากที่สุดถึงร้อยละ 58.2 รองลงมาเกิดเหตุในเขตพื้นที่อำเภอร่อนพิบูลย์และอำเภอทุ่งสง ตามลำดับ กรณีนอกเขตเทศบาล เหตุเกิดในเขตพื้นที่อำเภอปากพนังมากที่สุด รองลงมาเกิดเหตุในเขตพื้นที่อำเภอร่อนพิบูลย์และอำเภอเมืองนครราชสีมา ตามลำดับ สถานที่เกิดเหตุคือบริเวณที่พักอาศัยของเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ส่วนตัวภายในบ้านพักอาศัยหรือบริเวณภายในรั้วบ้าน

(5) พุทธการณแห่งคดี อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน ที่เกิดขึ้นร้อยละ 90.6 เป็นการถูกขโมยทรัพย์สินที่สามารถนำติดตัวไปได้ จำพวกวัตถุมงคล นกกรงหัวจุก กรงนก ไก่ ฯลฯ

อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย ที่พบมากที่สุดร้อยละ 31.8 คือเหยื่ออาชญากรรมถูกทำร้ายร่างกาย โดยวิธีการดุด กระทบ ผลัก ดบตี ต่อยและได้รับบาดเจ็บ ร้อยละ 22.7 ถูกแทง ปาด กรีด ตัดด้วยมีด หรือของมีคม และได้รับบาดเจ็บ และร้อยละ 18.2 ถูกยิงและได้รับบาดเจ็บเหตุ เหตุที่เกิดขึ้นร้อยละ 21.8 ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธที่ร้ายแรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปืนพก ปืนลูกซอง ปืนลม

อาชญากรรมการถูกแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลทางการเงินหรือแอบอ้างใช้เอกสารพบเหยื่ออาชญากรรม ร้อยละ 68.0 ถูกปลอมแปลงหรือแอบอ้างเอกสารสำคัญ เช่น บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน รองลงมาร้อยละ 34.3 ถูกใช้ข้อมูลส่วนตัว หรือเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อขอทำบัตรเครดิตหรือทำธุรกรรม เช่น กู้เงิน จ่ายหนี้ หรือปลอมแปลง หรือใช้ในการก่ออาชญากรรมอื่น ๆ ผลจากการถูกแอบอ้างใช้ข้อมูล ฯ ส่วนหนึ่งทำให้เกิดมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน (ร้อยละ 22.8) วงเงินไม่เกิน 10,000 บาท ในวงเงินเฉลี่ย 1,250 บาท และส่วนใหญ่ถูกติดตามทวงหนี้ ถูกดำเนินคดีหรือต้องเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทางแพ่ง ถูกปฏิเสธการขอกู้เงินและต้องจ่ายค่าปรับ หรือดอกเบี้ยบัตรเครดิต บัญชีบัตรเครดิตมีปัญหา และอื่น ๆ เช่น เงินใน ATM หายไป ถูกปฏิเสธการจ่ายหนี้คืน

(6) ความเสียหายและผลกระทบจากอาชญากรรม เหยื่ออาชญากรรมร้อยละ 85.7 ไม่ได้รับบาดเจ็บจากอาชญากรรม ในส่วนที่ได้รับบาดเจ็บ คือมีรอยฟกช้ำบวมรอยถลอกบนผิวหนัง เล็บฉีกหักฟันบิ่นหรือฟันหัก กระดูกหักศีรษะแตก ฯลฯ ต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลที่ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล แบบผู้ป่วยนอกและแบบผู้ป่วยใน ตามลำดับ และต้องใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอาการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น เฉลี่ยเป็นเงิน 4,541 บาท สำหรับอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 1,763 บาท และอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย เฉลี่ย 4,948 บาท ตามลำดับ

ร้อยละ 58.1 ของเหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับบาดเจ็บต้องสูญเสียเวลาทำงาน มากกว่า 1 วัน ไปจนถึงมากกว่า 2 เดือน โดยหยุดงานเฉลี่ย 27 วัน กรณีอาชญากรรมต่อทรัพย์สินหยุดงานเฉลี่ย 19 วัน และกรณีอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายหยุดงานเฉลี่ย 27 วัน เหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับบาดเจ็บและจำเป็นต้องหยุดงาน ขาดรายได้เฉลี่ย 15,674 บาท กรณีอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 4,928 บาท และกรณีอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายเฉลี่ย 17,314 บาท

เหยื่ออาชญากรรมบางส่วน ต้องหยุดงานหรือสูญเสียเวลาทำงานจากการติดต่อดำเนินคดีหรือจัดการธุระอื่น ๆ โดยธุระที่ติดต่อส่วนใหญ่ คือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เวลามากกว่า 1 วัน ทำให้ขาดรายได้ คิดเป็นจำนวนเงินเกินกว่า 500 บาท อาชญากรรมทำให้สมาชิกในครัวเรือนจำเป็นต้องหยุดงานจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากผู้ประสบเหตุ โดยหยุดงานมากกว่า 1 วัน และไม่เกิน 3 วัน

อาชญากรรมมีผลทำให้เหยื่ออาชญากรรมขาดรายได้เมื่อจำเป็นต้องหยุดงานส่วนมากคิดเป็นจำนวนเงินมากกว่า 1,000 บาท การสูญเสียทรัพย์สินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉลี่ยเป็นเงิน 15,061 บาท กรณีอาชญากรรมต่อทรัพย์สินเฉลี่ย 15,140 บาท และกรณีอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกายเฉลี่ย 3,008 บาทอาชญากรรมทำให้เหยื่ออาชญากรรมต้องสูญเสียทรัพย์สินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทรัพย์สินที่สูญเสียส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 มีมูลค่าระหว่าง 1,001 – 5,000 บาท

(7) การรายงานเหตุอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นร้อยละ 71.0 ไม่ได้มีการรายงานต่อเจ้าหน้าที่ มีเพียงร้อยละ 26.1 เท่านั้นที่รายงาน โดยในเขตเทศบาลไม่มีการรายงานมากถึงร้อยละ 69.9 ขณะที่นอกเขตเทศบาลไม่มีการรายงาน ร้อยละ 71.3 โดยเฉพาะอาชญากรรมต่อทรัพย์สินและอาชญากรรมการแอบอ้างใช้ข้อมูลฯ ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบเรื่อง เหตุผลสำคัญที่เจ้าหน้าที่ไม่ทราบเหตุอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นเพราะผู้เสียหาย คิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่สามารถทำอะไรได้ ร้อยละ 72.8 กรณีไม่มีการแจ้งเพราะคิดว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะไม่สามารถทำอะไรได้ เนื่องจากเหยื่ออาชญากรรมไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิด หรือไม่มีหลักฐานเพียงพอ

กรณีไม่มีการแจ้งเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่ช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมเชื่อว่าผู้กระทำผิดเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเป็นผู้มีอิทธิพล เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญหรือเจ้าหน้าที่จะไม่อยากเข้ามาเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ แจ้งแล้วเจ้าหน้าที่จะมาถึงที่เกิดเหตุช้าไม่ทันการ และเจ้าหน้าที่มีอคติต่อผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่จะข่มขู่ คุกคาม หรือทำให้ผู้เสียหายต้องเดือดร้อนเพิ่มขึ้นตามลำดับ

กรณีไม่มีการแจ้ง เพราะแจ้งเหตุต่อผู้อื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ผู้บังคับบัญชา อาจารย์ และเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือมีวิธีจัดการด้วยตนเอง เช่น ตกลงกับผู้กระทำผิด แจ้งผู้ปกครองของผู้กระทำผิด โดยปรากฏว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นร้อยละ 73.6 เหยื่ออาชญากรรมเป็นผู้รายงาน หรือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ โดยเดินทางไปแจ้งความเอง โทรศัพท์แจ้ง ทำทั้งสองวิธี และมีเพียง ร้อยละ 1.7 ที่สายตรวจผ่านมาขณะเกิดเหตุ

(8) เจ้าหน้าที่ตำรวจกับการตอบสนองต่ออาชญากรรมที่ได้รับแจ้งภายหลังจากที่แจ้งเหตุหรือรายงานอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มาส่วนใหญ่เพราะไม่มีความจำเป็นต้อง มาดูสถานที่เกิดเหตุ หลังจากที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เวลาประมาณ 30 นาทีหรือมากกว่า เดินทางมายัง สถานที่เกิดเหตุ เหตุผลสำคัญที่เหยื่ออาชญากรรมรายงานต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือประสงค์จะให้มีการจับกุมผู้กระทำผิด แจ้งเพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ แจ้งเพื่อให้เจ้าหน้าที่รับทราบและแจ้งเพราะเหตุผลอื่นๆ เช่น เพื่อเป็นหลักฐานทำเอกสารใหม่ เพื่อแสดงเจตนาว่าตนไม่ได้เป็นคนก่อเหตุและเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับบริษัทประกัน เป็นต้น

เหยื่ออาชญากรรมร้อยละ 80.0 ที่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจรายงานว่าไม่มีการจับกุมหรือตั้งข้อหาผู้ต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ จนถึงปัจจุบันที่มีการสัมภาษณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีการยื่นฟ้องผู้กระทำผิดมากถึงร้อยละ 83.6 และมีการยื่นฟ้องเพียงร้อยละ 16.4 เท่านั้น

เหยื่ออาชญากรรมร้อยละ 87.0 ไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกครั้งเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีเพียงร้อยละ 9.1 ที่มีการติดต่อกันอีกครั้งระหว่างเหยื่ออาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นฝ่ายติดต่อมา และผู้ประสบเหตุหรือสมาชิกในครัวเรือนเป็นฝ่ายติดต่อไป เหยื่ออาชญากรรม ร้อยละ 95.8 ไม่มีการติดต่อหน่วยงานใดๆ ในเรื่องความช่วยเหลือ สำหรับหน่วยงานที่เหยื่ออาชญากรรมติดต่อในเวลาต่อมาส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานอื่นๆ นอกเหนือจากตำรวจ เช่น เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ส่วนหน่วยงานราชการภายในกระบวนการยุติธรรมที่เหยื่ออาชญากรรมไปติดต่อด้วยตนเอง คือสำนักงานอัยการจังหวัด ศาลยุติธรรม และสำนักงานคุมประพฤติหรือสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

(9) ความต้องการของเหยื่ออาชญากรรม เหยื่ออาชญากรรมร้อยละ 79.1 ไม่ได้ต้องการให้ตำรวจดำเนินการเกี่ยวกับเหตุหรือคดีที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมใดๆ มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการให้ตำรวจดำเนินการเกี่ยวกับเหตุ หรือคดีที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม โดยเรื่องที่ต้องการ คือหาตัวผู้กระทำผิดเพราะไม่ยอมให้ไปก่อเหตุอีก ต้องเรียกร้องค่าเสียหาย/ทรัพย์สินคืน ให้ตำรวจตรวจลาดตระเวนบ่อยขึ้นและให้มีการอบรมวัยรุ่นที่ก่อเหตุเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

4.3 โครงการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ปี 2551

มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลสถิติ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากประชาชนทั่วประเทศ ทั้งที่มีการรายงานและไม่ได้รับรายงานต่อเจ้าหน้าที่ รวมถึงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เช่น ลักษณะทั่วไปของเหยื่ออาชญากรรม ประเภทและลักษณะทั่วไปของ อาชญากรรมที่ประสบ ความสัมพันธ์ ของผู้กระทำผิดกับเหยื่อ สถานที่ เวลา และพฤติการณ์ของผู้กระทำผิด เพื่อรวบรวมข้อมูลสถิติอาชญากรรม ภาคประชาชนและจัดทำรายงานการสำรวจ ข้อมูลสถิติอาชญากรรมเผยแพร่แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและสาธารณชน และเพื่อพัฒนารูปแบบและ แนวทางการสำรวจที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องในอนาคต

ขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสำรวจ การสำรวจข้อมูลในโครงการนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่าได้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified One – Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นชั้นภูมิ (stratum) และมีชุมชุมอาคาร (ในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (นอกเขตเทศบาล) เป็นหน่วยตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 5,796 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้าน จากจำนวนชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านทั้งสิ้น 109,966 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้าน มีขนาดตัวอย่างกระจายตามเขตการปกครองและภาคตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติทั่วประเทศ ไปทำการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับครัวเรือน และสัมภาษณ์รายละเอียดของสมาชิกในครัวเรือนอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ประสบเหตุอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2550) คาบเวลาการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ ตุลาคม 2550 – กันยายน

หลังจากนั้น จะทำการประมวลผลตามกรรมวิธีทางสถิติ และวิเคราะห์เขียนรายงานโดยคณะที่ปรึกษาต่อไป คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณต้นปี พ.ศ. 2552

5. คุณค่า ความสำคัญ และข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเชิงนโยบาย

การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนของไทย (Thai Crime Victimization Survey หรือ Thai CVS) หรือที่ประเทศต่าง ๆ เรียกว่า การสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Victimization Survey หรือ NCVS) ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันนี้ มีความสำคัญยิ่งในการวางรากฐานงานด้านข้อมูลสถิติอาชญากรรมของประเทศ และไปใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารงานยุติธรรมเชิงรุกต่อไป ความพยายามในการจัดระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรม ของประเทศ ให้มีความชัดเจนขึ้นนั้น ผู้เขียนมีข้อสังเกตและข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเชิงนโยบายต่อการพัฒนาการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมของไทย ดังนี้

5.1 ความสำคัญและความคุ้มค่าของระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติ

ประการแรก การมีระบบข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมเป็นการวางรากฐานงานด้านข้อมูลสถิติอาชญากรรมของประเทศ ด้วยการจัดให้มี รักษา พัฒนา และสนับสนุนให้นำข้อมูลสถิติอาชญากรรมไปใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารงานยุติธรรมเชิงรุกต่อไป

ประการที่สอง ข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมเป็นข้อมูลที่สามารถใช้สอบทาน (Counter check) กับข้อมูลสถิติอาชญากรรมของหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่ต่างคนต่างจัดเก็บข้อมูลแบบแยกส่วนตามหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และสามารถนำข้อมูลสถิติอาชญากรรมไปใช้ได้หลายมิติมากยิ่งขึ้น

ประการที่สาม การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรม โดยการสัมภาษณ์เหยื่ออาชญากรรมที่ดำเนินการนี้เป็นการสำรวจข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง สอบถามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามที่เหยื่ออาชญากรรมประสบเหตุในรอบปีนั้นๆ และสอบถามจากทุกบ้านในชุมชนอาชญากรรมนั้นๆ โดยวิธีการนับจดรายบ้านในพื้นที่ทำการสำรวจข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อเท็จจริง หรือมีคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแตกต่างจากการสำรวจความคิดเห็นหรือทัศนคติของเหยื่ออาชญากรรมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะผลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็น คือ ระดับความคิดเห็น (มาก ปานกลาง น้อย หรือ เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วยในระดับใด) หรือทำให้ทราบถึงอารมณ์ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมของเหยื่ออาชญากรรมที่มีต่อเรื่องนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นไม่ใช่ข้อเท็จจริง จึงนำมาใช้ทดแทนกันไม่ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของข้อมูลสถิติอาชญากรรม ดังนั้น การสำรวจครั้งนี้จึงเป็นการสำรวจข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแก่เหยื่ออาชญากรรมโดยตรงที่สามารถนำมาใช้ร่วมกับสถิติอาชญากรรมของทางราชการได้

ประการที่สี่ การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนดำเนินการโดยหน่วยงานกลางของภาครัฐ ที่มีหน้าที่โดยตรงที่มีความเชื่อถือได้ คือสำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะเลขานุการคณะกรรมการ พัฒนาการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีหน้าที่พัฒนา กระบวนการยุติธรรมในองค์กรร่วมในฐานะองค์กรกลางเชื่อมโยงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ร่วมกับ สำนักงาน สถิติแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและเป็นหน่วยงานหลักของประเทศด้านข้อมูลสถิติต่างๆ การสำรวจใช้ระเบียบ วิธีการสำรวจที่ถูกต้องตรวจสอบได้ตามกรรมวิธีทางสถิติและตามหลักวิชาการ โดยเจ้าหน้าที่ มีอาชีพซึ่งกระจาย อยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ และมีนักวิชาการด้านอาญาวิทยาและงานยุติธรรม เป็นที่ปรึกษา ดังนั้น ผลการสำรวจ ข้อมูลสถิติอาชญากรรมจึงมีความเป็นกลางเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงสูง

ประการที่ห้า การรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ (Uniform Crime Report or Official Report) ซึ่งนานาประเทศใช้ข้อมูลของหน่วยงานตำรวจ และประเทศไทยก็เช่นเดียวกันนั้น เป็นที่ทราบกันดีในทาง วิชาการว่า ข้อมูลสถิติอาชญากรรมของตำรวจมีข้อจำกัดหลายประการ คือ ข้อมูลสถิติอาชญากรรมของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่สามารถแสดงจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงได้ ทั้งนี้เพราะตำรวจสามารถรวบรวมตัว เลขได้เฉพาะคดี ที่มีการแจ้งความ หรือรายงาน หรือคดีที่ตำรวจออกไปพบเอง ส่วนคดีที่เกิดขึ้นแล้วและ ไม่มีการแจ้งความ หรือคดีที่ตำรวจไม่สามารถตรวจพบ ซึ่งเรียกกันว่า "ตัวเลขมืด" (dark figures) นั้น เชื่อว่ามีอยู่ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเกิดจากการที่ไม่มีเจ้าทุกข์ ไม่มีผู้ให้ความร่วมมือ คิดว่าแจ้งความไปแล้วก็ทำอะไรไม่ได้ เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ รวมทั้งคดีบางประเภทเหยื่ออาชญากรรมไม่ยอมแจ้งความเพราะกลัว อับอาย เช่น คดีข่มขืน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนทำให้ตัวเลขมืดเพิ่มจำนวนสูงขึ้น ซึ่งในประเทศไทยยังไม่เคยมีการสำรวจมาก่อนว่า สัดส่วน ตัวเลขมืด ที่เชื่อถือได้ในแต่ละปีมีจำนวนมากน้อยเพียงไร เมื่อรวมกับตัวเลขที่รายงานต่อทางราชการแล้ว สามารถ แสดงข้อมูลสถิติอาชญากรรมที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงอย่างไรบ้าง อันจะนำไปสู่การบริหารงานยุติธรรม บนฐาน ข้อมูลที่สมจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป ซึ่งการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรม ภาคประชาชนที่ริเริ่มขึ้นในประเทศไทยนี้เป็นการสำรวจข้อมูลจากผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจริงในรอบปีหนึ่งๆ ในพื้นที่จังหวัดหนึ่งๆ และกำลังดำเนินการทั่วประเทศนั้น ทำให้ทราบถึง "ตัวเลขมืด" ที่ไม่เคยทราบมาก่อนใน ประเทศไทย เช่น

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เกิดขึ้นในรอบปี พ.ศ. 2548 พบว่า มีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและไม่ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่ (ตัวเลขมืด) ร้อยละ 63.3 มีเพียงร้อยละ 35.6 เท่านั้นที่รายงาน

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เกิดขึ้นในรอบปี พ.ศ. 2549 พบว่า มีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและไม่ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่ (ตัวเลขมืด) ร้อยละ 71.0 มีเพียงร้อยละ 26.1 เท่านั้นที่รายงาน โดยในเขตเทศบาลไม่มีการรายงานมากถึงร้อยละ 69.9 ขณะที่นอกเขตเทศบาลไม่มีการรายงาน ร้อยละ 71.3

ดังนั้น ตัวเลขที่แสดงข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทยดังกล่าวจึงเปิดเผยให้เห็นขนาดที่แท้จริงของอาชญากรรมพื้นฐาน 4 ประเภทที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่และช่วงเวลาที่ทำการศึกษา คือ กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2548 และจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งหากสถิติอาชญากรรมที่รายงานต่อทางราชการเปรียบเสมือนยอดของภูเขาน้ำแข็งที่โผล่พ้นน้ำ ผลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ก็คือภาพรวมของภูเขาน้ำแข็งทั้งหมด เพราะค้นพบ "ตัวเลขมืด" ที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปค้นหาสาเหตุเชิงลึกต่อไปว่า เหตุใดประชาชนผู้ประสบเหตุอาชญากรรมส่วนใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งไม่รายงานอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่ตนเองและครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งช่วยแสดงให้สังคมได้รับรู้และตระหนักถึงความจริงว่าผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรกำหนดมาตรการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานได้บ้างให้แก่กลุ่มเสี่ยงกลุ่มใด ในพื้นที่และช่วงเวลา ที่มีความเสี่ยงสูงอย่างไรต่อไป

ประการที่หก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเหล่านี้ไปขยายผลต่อไป โดยเฉพาะข้อมูลสำคัญ ที่ได้รับทราบจากเหยื่ออาชญากรรมเป็นครั้งแรกของประเทศไทย มีข้อบ่งชี้หลายประการ ต่อเรื่องของสิทธิของเหยื่ออาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตน การมีสิทธิรับรู้เรื่องราวคดีความของตนดำเนินไปถึงขั้นตอนใด หรือมีความคืบหน้าอย่างไรมีหน่วยงานใดสามารถช่วยเหลือเยียวยาได้ และมีสิทธิได้รับการชดเชยชดใช้อย่างไรบ้าง มีหน่วยงานใดที่แจ้งข้อมูลข่าวสาร บอกสิทธิในรูปแบบใดๆ ให้ได้รับทราบหรือไม่อย่างไร การเตรียมมาตรการป้องกันและคุ้มครองความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของตน เตรียมการร่วมกับชุมชนทั้งในด้านการจัดระเบียบชุมชน การควบคุมอาชญากรรม ฯลฯ และมาตรการใดควรดำเนินการเอง หรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเชื่อมโยงกับสำนักงานยุติธรรมจังหวัด โดยใช้แนวคิดยุติธรรมชุมชน จึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงานยุติธรรมยุคใหม่นี้

ประการที่เจ็ด การที่ประเทศไทยเริ่มมีการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนนั้น ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การจัดทำแผนที่อาชญากรรม (Crime Mapping) ระดับพื้นที่ (area) และ/หรือระดับภูมิภาค (region) ต่อไป ทำให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีขีดความสามารถที่จะรับมือกับอาชญากรรมที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนให้เป็นสากล สามารถใช้ข้อมูลเปรียบเทียบสถิติอาชญากรรมกับนานาชาติได้อันจะนำไปสู่การจัดทำ White Paper on Crime สำหรับประเทศไทยในอนาคต

5.2 ข้อควรระวังในการนำผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนไปใช้

การนำผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนไปใช้ในการอ้างอิงหรือใช้ประโยชน์อื่นใดต่อไปนั้น มีข้อควรระวังเกี่ยวกับข้อจำกัดของการสำรวจเช่นเดียวกับนานาชาติ ดังนี้

ประการแรก เป็นการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป เช่นเดียวกับประเทศแคนาดา ขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป และประเทศอังกฤษและเวลส์ ทำการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ทำให้ข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่เหยื่ออาชญากรรมที่มีอายุน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่ถูกบันทึกไว้ในการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติรูปแบบนี้

ประการที่สอง เป็นการสำรวจข้อมูลเฉพาะอาชญากรรมพื้นฐาน 4 ประเภท ได้แก่ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมทางเพศ และอาชญากรรมเกี่ยวกับการแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัว หรือข้อมูลทางการเงินหรือแอบอ้างใช้เอกสาร เช่นเดียวกับนานาประเทศ เนื่องจากเป็นอาชญากรรมพื้นฐานที่เหยื่ออาชญากรรมทั่วไปประสบเหตุเป็นประจำ ผลการสำรวจจึงไม่รวมถึงอาชญากรรมไม่มีผู้เสียหาย (Victimless Crime) เช่น เสพยาเสพติด การพนัน ฯลฯ ซึ่งเหยื่ออาชญากรรมเป็นผู้กระทำผิดแก่ตนเอง การสำรวจด้วยวิธีนี้ย่อมไม่ได้รับทราบความจริงของอาชญากรรมเหล่านั้น และข้อมูลที่ได้รับก็ไม่น่าเชื่อถือ และไม่คุ้มค่าที่จะทำการสำรวจ ซึ่งการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมไม่มีผู้เสียหาย ควรใช้วิธีการสำรวจการกระทำผิดด้วยการรายงานตนเอง (Self-reported Crime Survey) แยกต่างหากจากการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม จะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ในระดับหนึ่งมากกว่า นอกจากนี้การสำรวจดังกล่าว ไม่รวมถึงอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่มีความสลับซับซ้อนหรือเกิดขึ้นเฉพาะกลุ่ม ซึ่งควรใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นรายฐานความผิดจะได้ข้อมูลที่เชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้มากกว่า ดังนั้น การนำข้อมูลสถิติอาชญากรรมเหล่านี้ไปใช้ประกอบการรายงานข้อมูลสถิติอาชญากรรมของทางราชการจึงใช้ได้กับอาชญากรรม 4 ประเภทนี้เป็นสำคัญ

ประการที่สาม แม้ว่าการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนครั้งนี้จะทำการสำรวจอาชญากรรมทางเพศด้วยก็ตาม ซึ่งได้แก่ การข่มขืน กระทำอนาจาร และล่วงลามทางเพศ แต่ผลการสำรวจกลับพบเหยื่ออาชญากรรมทางเพศในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย หรือบางจังหวัดไม่ปรากฏว่ามีอาชญากรรมทางเพศเกิดขึ้นเลย ทั้งนี้อาจเกิดจากลักษณะของอาชญากรรมทางเพศเป็นข้อจำกัดในตัวเองที่ผูกติดอยู่กับเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ ทำให้เกิดความลำบากใจแก่เหยื่ออาชญากรรมในการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด โดยทั่วไปจึงมักจะได้ข้อมูลที่ต่ำกว่าความเป็นจริง กรณีที่แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่จึงเป็นกรณีที่ไมอาจปิดบังเพิกเฉยได้ต่อไปนอกจากนี้เหยื่ออาชญากรรมอาจไม่คุ้นเคยและไม่สะดวกที่จะเปิดเผยเรื่องส่วนตัวต่อผู้อื่น โดยเฉพาะต่อเจ้าหน้าที่เพศชาย และการสำรวจนี้ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลในการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจของเหยื่ออาชญากรรมอย่างมาก ประกอบกับสภาพทางสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีต่อเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องน่าอับอาย รวมทั้งอาจเป็นไปได้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ไม่ปรากฏอาชญากรรมทางเพศเนื่องมาจากชุมชนอาคารและหมู่บ้านที่ได้รับการคุ้มครองเป็นอย่างดีในการสำรวจครั้งนี้ไม่มีผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ จึงเป็นข้อจำกัดของการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมที่ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงลึกเฉพาะเรื่องเป็นรายกรณีต่อไป

ประการที่สี่ การสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนของไทย ทำการสำรวจเฉพาะข้อมูลครัวเรือน ส่วนบุคคลเท่านั้นไม่รวมถึงครัวเรือนสถาบัน เช่น ครัวเรือนประเภทเรือนจำ ค่ายทหาร โรงแรมเป็นต้น และครัวเรือนพิเศษ เช่น ครัวเรือนประเภทหอพัก เป็นต้น ทั้งนี้ "ครัวเรือนส่วนบุคคล" หมายถึง บุคคลคนเดียว หรือหลายคนซึ่งอาศัยเป็นประจำในบ้านหรือ สถานที่อยู่เดียวกันและร่วมกันในการจัดหาหรือประกอบ หรือบริโภคอาหาร หรือจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพของบุคคลเหล่านั้น บุคคลที่อยู่รวมกัน ในครัวเรือนอาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้ นอกจากนี้ สถานที่อยู่แห่งหนึ่งหรือในบ้านเลขที่หนึ่งอาจประกอบด้วย ครัวเรือนเดียว หรือหลายครัวเรือนก็ได้ หรือครัวเรือนหนึ่งอาจมีสมาชิกอาศัยอยู่ในบ้านหลายหลัง หรือหลายห้องก็ได้แต่จะต้องอยู่ในบริเวณหรือรั้วเดียวกัน หรือห้องติดกัน(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) ขณะที่ "ครัวเรือนสถาบัน" หมายถึง บุคคลหลายคนอยู่รวมกันในสถานที่อยู่แห่งหนึ่ง เช่น สถานที่กักกัน วัด กรมทหาร โดยไม่แยกที่อยู่เป็นสัดส่วน เฉพาะคนหรือครัวเรือน นักเรียนที่อยู่ประจำที่โรงเรียนหรือในหอพักนักเรียน เป็นต้น ส่วน "ครัวเรือนพิเศษ" หมายถึง ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วย บุคคลหลายคนอยู่กินร่วมกันในสถานที่อยู่แห่งหนึ่ง เช่น ที่พักคนงาน หอพักซึ่งไม่ใช่หอพักนักเรียน เป็นต้น

ข้อจำกัดเหล่านี้เป็นข้อกำหนดที่จำเป็นในการสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ขณะที่ครัวเรือนส่วนบุคคลก็มีลักษณะครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ซึ่งควรทำการศึกษาสำรวจอยู่แล้ว

5.3 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเชิงนโยบาย

ประการแรก ควรจัดตั้งหน่วยงานข้อมูลและสถิติอาชญากรรมแห่งชาติ (Thailand Center for Criminal Statistics หรือ TCCS) ควรจัดให้มีหน่วยงานข้อมูลและสถิติอาชญากรรมแห่งชาติขึ้นที่สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยอาจมีโครงสร้างหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบาย มีการทำงานแบบแมทริกซ์ (Matrix) หรือทำงานในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการบริหารข้อมูลและสถิติอาชญากรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลาง รับผิดชอบบริหารและบูรณาการฐาน ข้อมูลและสถิติอาชญากรรมทั้งระบบ มีหน้าที่จัดทำ วิเคราะห์ และเผยแพร่ อัตรอาชญากรรมแห่งชาติ ทั้งส่วนที่เป็นรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ และส่วนที่เป็นการสำรวจ ข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม รวมถึงการสำรวจอาชญากรรมด้วยการรายงานตนเอง (Self-reported Crime Survey) จัดทำแผนที่อาชญากรรม (Crime Mapping) จัดทำ White Paper on Crime ที่อาจพัฒนาระบบนี้ขึ้น

ในอนาคต โดยข้อมูลที่ใช้จะมีทั้งข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ ทัวราชอาณาจักรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถิติคดีที่ขึ้นสู่ศาลชั้นต้นทัวราชอาณาจักร สถิติผู้ต้องขังเรือนจำ ฯลฯ และข้อมูลที่ดำเนินการสำรวจเอง คือ การสำรวจข้อมูลสถิติเหยื่ออาชญากรรม เป็นต้น

มีข้อสังเกตว่า หากไม่จัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นบริหารข้อมูลทั้งระบบแต่ใช้วิธีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำอัตราอาชญากรรม ของแหล่งเดิมที่ดำเนินการอยู่ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น จะสามารถปรับปรุงได้เฉพาะส่วนของการรายงานสถิติคดีซึ่งเป็นระบบย่อยเพียงส่วนเดียวในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมเท่านั้น การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะขยายขอบเขตไปสู่การบริหารข้อมูลอาชญากรรมทั้งระบบคือ รวมถึงอัยการ ศาล ราชทัณฑ์ พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน คุณประพฤติก และกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น น่าจะกระทำได้อย่างกว้าง การจัดตั้งหน่วยงานบริหารข้อมูลฯ ขึ้นใหม่ที่สำนักงานกิจการยุติธรรมซึ่งมีอำนาจ หน้าที่รองรับตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 และการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม (ทั้งคดีที่รายงานและไม่ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่) ซึ่งต้องนำมาใช้ประกอบกันในการอธิบายอัตราอาชญากรรม ให้สมบูรณ์นั้นก็ควรดำเนินการโดยหน่วยงานกลางของทางราชการที่มีหน่วยงานตำรวจซึ่งทำการรายงานสถิติคดีอาชญากรรมของทางราชการอยู่แล้ว

นอกจากนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติควรนำการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจสำมะโนประชากร หรือการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ของประเทศไปพร้อมกัน และดำเนินการสำรวจตามรอบงานประจำ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากประชากรของประเทศโดยตรง ซึ่งจะทำให้ผลการสำรวจเกิดความเชื่อมั่นและเที่ยงตรงสูง อันเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและการบริหารงานยุติธรรมในภาพรวมต่อไป

ประการที่สอง บูรณาการระบบฐานข้อมูลยุติธรรมทางอาญาของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้เป็นระบบเดียวกันหรือเป็นระบบที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบการจัดเก็บ และพนักงานสอบสวน ผู้จัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นที่มีความสำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์ตลอดกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลกรณีกระทำความผิดซ้ำ และกรณีศึกษาอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

ประการที่สาม พิจารณาปรับปรุงการกำหนดเขตพื้นที่ทางราชการ ซึ่งหมายถึงการกำหนดเขตพื้นที่ทางราชการของกระทรวงมหาดไทยกับพื้นที่ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมใช้วิธีการแบ่งพื้นที่ในส่วนภูมิภาคออกเป็น 9 ภูมิภาค ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และในแต่ละจังหวัดโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมีการแบ่งเขตสถานีตำรวจตามแนวทางปฏิบัติเฉพาะของตนทำให้บางสถานีตำรวจรับผิดชอบคดีความที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมเพียงบางส่วนจาก 2-3 เขต รวมทั้งในแต่ละจังหวัดหนึ่งๆ ก็มีได้มีศาลจังหวัดเพียงแห่งเดียว

ดังนั้น การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบด้านอาชญากรรมและงานยุติธรรมซึ่งมีวิธีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบรูปแบบเฉพาะที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ทางการปกครองและอาจไม่สอดคล้องกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้ จึงเป็นสาระสำคัญพื้นฐานที่มีส่วนในการเพิ่มหรือลดความซับซ้อนและความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลและสถิติอาชญากรรมทางหนึ่ง นอกจากนี้วิธีการจัดเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งเป็นพันธมิตรสำคัญ ในการสำรวจสถิติข้อมูล อาชญากรรม

ภาคประชาชนทั่วประเทศก็มีวิธีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นชุมชน ตามสภาพภูมิศาสตร์และตามแบบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งทำให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ในระดับภาพ รวมของ 9 ภูมิภาคเท่านั้น โดยไม่สามารถเชื่อมโยงเขตพื้นที่เข้ากับเขตสถณาดำรงจนครบถ้วนที่รับผิดชอบ แต่ละพื้นที่ ในเชิงของการเปรียบเทียบ ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างชัดเจน เหล่านี้ล้วนเป็นประเด็นพื้นฐานที่ควรพิจารณาจัดระบบโดยหน่วยงานกลางก่อนที่จะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนากระบวนการข้อมูล อาชญากรรมเชิงลึกต่อไป

ประการที่สี่ การแสวงหาข้อสรุปในการการจัดทำอัตราอาชญากรรม ควรจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือ Focus group เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันพิจารณาข้อเสนอแนะทางการพัฒนาระบบการจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติอย่างรอบคอบอีกครั้งโดยพิจารณาภาพรวมทั้งระบบและพิจารณากำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานร่วมกันประเด็นต่างๆ ที่ควรปรึกษาหารือให้ได้ข้อยุติได้แก่

1) พิจารณาลักษณะที่ใช้ในการจัดกลุ่มคดีและประเภทความผิดในแต่ละกลุ่มคดีที่ควรนำเสนอ ในการจัดทำอัตราอาชญากรรมสำหรับประเทศไทยว่าควรมีลักษณะอย่างไร บนหลักการที่เห็นพ้องต้องกันในทางกฎหมาย เกณฑ์มาตรฐานสากล ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และความคิดเห็นของประชาชน หลักเกณฑ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ในการพิจารณาคดี คือ การที่เป็นความผิดร้ายแรง มีความถี่ในการเกิดขึ้นโดยตำรวจได้รับรายงานความผิดนั้นอย่างสม่ำเสมอ เป็นความผิดที่มีการกระจายการเกิดขึ้นทั่วประเทศ สามารถเก็บข้อมูลลักษณะความผิดที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง/สามารถนำมาคำนวณได้และเป็นความผิดที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายของประเทศ

2) ให้เหตุผลได้ว่าประเภทความผิดใดที่ไม่ควรนำเสนอหรือไม่อยู่ในข่ายที่น่าสนใจนำเสนอ และเพราะเหตุใด

3) ร่วมกับหน่วยงานตำรวจเพื่อทบทวนความเป็นปรนัยของวิธีการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่หน่วยงานต้นทางเจ้าของข้อมูลดำเนินการอยู่ในประเด็นต่างๆ รวมทั้งจัดทำคู่มือการเก็บข้อมูลเมื่อได้ข้อยุติแล้ว ได้แก่

- กรณีผู้กระทำผิดคนเดียวกระทำผิดหลายกรรมในคราวเดียวกันนับว่าเป็นอาชญากรรมคดีเดียวประเภทเดียวหรือหลายคดีและนับประเภทคดีที่มีโทษสูงสุดหรือใช้วิธีการนับอย่างไร

- กรณีเหยื่ออาชญากรรมถูกกระทำหลายกรรมจากผู้กระทำผิดคนเดียวหรือหลายคนมีการรายงานทุกครั้งทุกราย หรือรายงานกรณีที่รุนแรงที่สุดคดีเดียวหรือรายงานอย่างไร (สหราชอาณาจักรสหรัฐอเมริกา และแคนาดาใช้วิธีการรายงานอาชญากรรมว่าคดีหนึ่งๆ นับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่งๆ ให้รายงานเป็นหนึ่งเดียว เรียก one-crime rule)

- กรณีนับเวลาเกิดเหตุในรอบหนึ่งวัน ควรใช้เวลาตามหลักการกฎหมายหรือใช้เวลาสากล

4) กรณีได้ข้อยุติว่าประเภทคดีนั้นๆ ควรรายงานเป็นอัตราอาชญากรรมของประเทศแต่มีปัญหาด้านเทคนิคการเก็บข้อมูลลักษณะความผิดที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นทางเจ้าของข้อมูลที่ต้องปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดเก็บและนำเสนอเป็นประเด็นที่ต้องส่งต่อไปเพื่อแสวงหาข้อยุติในระดับนโยบายก่อนดำเนินการ

- 5) นิยามศัพท์ขอบข่ายของประเภทคดีแต่ละประเภทที่ได้ข้อมูลแล้วว่าควรนำเสนอในอัตราอาชญากรรมแห่งชาติเพื่อให้เข้าใจตรงกัน
- 6) กรณีอื่นๆ ที่พิจารณาร่วมกันแล้วเห็นควรกำหนดเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ และการจัดให้มีข้อมูลสถิติอาชญากรรมด้านต่างๆ ต่อไป

6. บทสรุป

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ระบบฐานข้อมูลและสถิติอาชญากรรมในประเทศไทยมีการจัดเก็บประมวลผลและเผยแพร่โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหลักซึ่งได้ดำเนินการจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรมโดยพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีและมีการรายงานอาชญากรรมอย่างเป็นทางการในรูปของสถิติอาชญากรรมของทางราชการ โดยยังไม่เคยมีการดำเนินการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติรวมทั้งสำรวจการกระทำผิดด้วยการรายงานตนเองแต่อย่างใด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ให้ทุนสนับสนุนแก่นักวิชาการในมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลยุติธรรมทางอาญา ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม" "การจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ (Crime Rate)" การจัดทำยุติธรรมโพล ครั้งที่ 1 เรื่อง "การจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ (Crime Rate)" และ ในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ริเริ่มดำเนินโครงการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมแห่งชาติโดยใช้ชื่อว่า โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 (สำรวจภายใต้โครงการนำร่องปี พ.ศ. 2549) โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2549 (สำรวจภายใต้โครงการนำร่องในส่วนภูมิภาค ปี พ.ศ. 2550) และโครงการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน ปี 2551 ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจทั่วประเทศ ตามลำดับ

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดให้มีข้อมูลสถิติอาชญากรรมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในวงการอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรมยุคใหม่นั้น เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบงานยุติธรรมของประเทศที่มีความสำคัญยิ่งในช่วงรอยต่อแห่งการปฏิรูประบบยุติธรรมไทย ทั้งยังมีโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาข้อมูลสถิติอาชญากรรมตามมากอีกมากเพื่อยกระดับงานยุติธรรมของประเทศสู่สากล ดังที่นายวิศิษฐ์ วัชรภูมิตรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กล่าวไว้ในการประชุมชี้แจงโครงการนำร่องการสำรวจข้อมูลสถิติ อาชญากรรมภาคประชาชนในภูมิภาค พ.ศ. 2550 จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ โรงแรมทวินโลตัส จังหวัดนครศรี ธรรมราช เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ว่า การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมนี้เป็นหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรม ซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่จะต้องพัฒนาระบบงานยุติธรรมในองค์รวมในฐานะองค์กรกลางเชื่อมโยงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ดังนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้มีการ

จัดทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถิติอาชญากรรมขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการมีข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน นอกจากจะเป็น การสอบทาน (counter check) กับข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมที่จัดเก็บโดยหน่วยงานภาครัฐแล้ว หากมี การจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมในระดับประเทศ ยังสามารถนำมาสู่การจัดทำแผนที่อาชญากรรม (Crime Mapping) ระดับพื้นที่ (area) และ/หรือระดับภูมิภาค (region) ต่อไปได้และสำนักงานกิจการยุติธรรม มุ่งที่จะพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนให้เป็นสากลเพื่อให้สามารถจัดทำ White Paper on Crime ให้ได้ในอนาคต โดยจะผลิตเอกสารดังกล่าวทุกๆ 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลต่อองค์การสหประชาชาติ เกี่ยวกับสภาพ อาชญากรรมในประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับนานาอารยประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

กมลทิพย์ คติการ และ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาข้อมูลสถิติอาชญากรรม: จากภาครัฐสู่ภาคประชาชน ในการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 5 เรื่อง "การพัฒนากระบวน การยุติธรรมในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก" (The Development of Justice System in a Changing World) ในระหว่างวันที่ 4 - 5 กันยายน 2550 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. หน้า 1 - 51.

จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย. 2549. การพัฒนาระบบการจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติของประเทศไทย: วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไข. รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (อัดสำเนา).

สำนักงานกิจการยุติธรรม. 2548. รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาระบบการป้องกันและระงับข้อพิพาท
ในกระบวนการยุติธรรม เรื่อง "การจัดทำอัตราอาชญากรรมแห่งชาติ (Crime Rate)." (อิตสำเนา).

สำนักงานกิจการยุติธรรม. 2550. รายงานข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2548 (สำรวจภายใต้โครงการนาร่อง ปี พ.ศ. 2549) นนทบุรี: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. 2551. รายงานข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในจังหวัด นครศรีธรรมราช พ.ศ. 2549 (สำรวจภายใต้โครงการนำร่องในส่วนภูมิภาค ปี พ.ศ. 2550). นนทบุรี: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

Canadian Centre for Justice Statistics. 2001. Canadian Crime Statistics 2000. Ottawa: Statistics Canada.

National Crime Prevention Council. (2000). <http://www.weprevent.org/comm10.htm>. Washington, DC 20036: McGruff.

U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. Census Bureau.
2006. National Crime Victimization Survey (NCVS-1 Basic Screen Questionnaire). U.S. Census Bureau
Acting as Collecting Agent for the Bureau of Justice Statistics, U.S. Department of Justice.

U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. Census Bureau.
2006. Crime Incident Report: National Crime Victimization Survey (NCVS-2 Incident Report). U.S. Census
Bureau Acting as Collecting Agent for the Bureau of Justice Statistics, U.S. Department of Justice.

[ucrquestincident.htm](http://www.fbi.gov/ucr/ucrquestincident.htm)

Uniform Crime Reporting (UCR). Summary Reporting. <http://www.fbi.gov/ucr/>

